

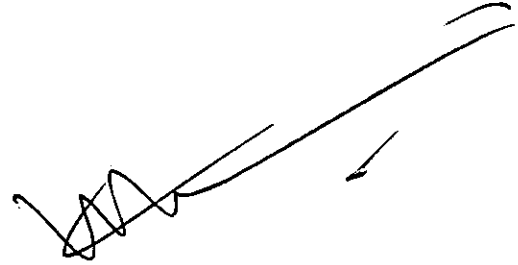

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda akaryakıt fiyatlarındaki hızlı artış, finansmana erişimde yaşanan güçlükler, yedek parça ve bakım-onarım maliyetlerindeki yükseliş, nakliye sektörünü derin bir krizle karşı karşıya bırakmıştır. Şırnak başta olmak üzere birçok bölgede yüzlerce tırın kontak kapatması, milyarlarca liralık milli servetin atıl kalmasına yol açmış, bu durum hem bölgesel kalkınmayı hem de ülke genelinde lojistik akışını olumsuz etkilemiştir. Üretimden ihracata kadar pek çok alanda kritik rol üstlenen nakliye sektöründe yaşanan bu darboğazın, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda sosyal sorunlara da yol açtığı görülmektedir.

Türkiye’de karayolu nakliye sektörünün yaşadığı ekonomik, sosyal ve yapısal sorunların tüm yönleriyle araştırılması; başta Şırnak olmak üzere maliyet artışlarının sektör üzerindeki etkileri, iflas eden ya da faaliyetini durduran nakliye firmalarının durumları, lojistik zincirin kırılmasının ulusal ekonomiye ve ihracat-ithalata etkilerinin tespit edilmesi; sorunlara kalıcı çözüm üretilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye’de karayolu nakliyeciliği sektöründe son dönemde yaşanan ekonomik darboğaz, artan maliyetler, azalan talepler ve lojistik faaliyetlerin sürdürülemez hale gelmesi ülkemizin ekonomik ve sosyal yapısını doğrudan tehdit eder boyuta ulaşmıştır. Yalnızca Şırnak ilinde tarafımızca yapılan incelemelerde yüzlerce tırın kontak kapattığı görülmüştür. Milyarlarca TL değerindeki milli servet olan tırların çalışamaz hale geldiği basına ve sektör temsilcilerine yansımıştır. Şırnak özelinde kömür ithalatı yerli madene olan talebi baskılamış ve nakliye sektörü de birçok sektör gibi bu plansız ithalat politikasından olumsuz etkilenmiştir. İşletmeciler 2024 yılından bu yana çalışmayan, kendi tabirleriyle “yatan” tırları olduğunu ifade etmektedir.

Art arda gelen akaryakıt zamları, taşıma fiyatlarının maliyetleri karşılamaması, yedek parça ve bakım-onarım masraflarındaki artış, sigorta ve finansman yükleri; nakliyecileri iflasın eşiğine sürüklemektedir. Sektörün yaşadığı darboğaz, sadece taşımacıları değil, ihracatçıları, ithalatçıları, üreticileri ve tüketicileri de doğrudan etkilemektedir. Nakliye zincirinde yaşanan her kesinti, ülke ekonomisinde fiyat artışı, mal tedarikinde aksama ve istihdamda kayıplara yol açmaktadır.

Nakliye sektörü, Türkiye’nin dış ticaretinde ve iç piyasa dengelerinde kritik bir role sahiptir. Ancak bu sektördeki kriz, yalnızca maliyet artışından değil; aynı zamanda yapısal sorunlardan da kaynaklanmaktadır. Akaryakıt fiyatlarındaki aşırı dalgalanmalar ve vergisel yükler, nakliye ücretlerinin maliyetleri karşılamaması ve düzensiz fiyat oluşumları, finansmana erişim güçlükleri ve artan kredi faizleri, yedek parça ve bakım-onarım maliyetlerinin ithalata bağlı olarak artması, uluslararası taşımacılıkta yaşanan sınır geçişi, gümrük ve vize problemleri ve daha onlarca çözüm bekleyen sektör sorunu bulunmaktadır.

İşletmeciler şoför maaşlarını ödeyemez duruma gelmiştir. Bir çekicinin fiyatı ortalama 7-8 milyon TL olmakla birlikte dorsesi ile birlikte düşünüldüğünde tam teşekküllü bir tırın işletilebilmesi için ortalama yatırım maliyeti 10 milyona yakındır. Yalnızca bir çift lastik 60-70 bin TL’dir ve bir sonraki sezon bu lastikler de yıprandıkları için yenilenmelidir. Bu denli yüksek yatırım maliyeti sonunda bu tırların çalıştırılmaması milli servetin çürümeye terk edilmesinin yanında bir şoförün işsiz kalması sonucunu da doğurmaktadır.

Nakliye sorunları büyük şehirler dışına sağlanan yatırım teşviklerini gölgede bırakmaktadır. Bu sektördeki sorunlar nedeniyle üretim yine büyük şehirlere yığılmaktadır. Yaşanan nakliye krizi bölgesel ve ulusal ekonomiyi felce uğratma riski taşımaktadır. Bu tablo, sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal bir soruna dönüşmektedir. İşsiz kalan şoförler ve faaliyetini durduran şirketler, bölgedeki işsizlik oranını artırmakta, göçü hızlandırmakta ve toplumsal huzursuzluk yaratmaktadır.

Bu sorunların bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, sektörün yeniden işlerlik kazanması ve milli servetin atıl kalmasının önlenmesi için TBMM çatısı altında bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.